

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 5 rozhodl předsedkyní senátu Mgr. Evou Harmachovou jako samosoudkyní ve věci

žalobkyně: [redacted] narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupena advokátkou Mgr. Zuzanou Candigliota
sídlem Brno, Burešova 615/6

proti
žalované: **Fakultní nemocnice v Motole**, IČO 00064203
sídlem Praha 5, V Úvalu 84/1

o ochranu osobnosti

takto:

I. Žaloba, kterou se žalobkyně proti žalované domáhala zaslání omluvy následujícího znění:

„Vážená paní [redacted], tím, že jsme Vám během operačního zákroku pupeční kýly plánovaného na den 1.11.2022 neumožnili přítomnost vámi zvolené osoby při Vašem uvádění do celkové anestezie před tímto operačním zákrokem a při Vašem následném probuzení z celkové anestezie, jsme neoprávněně a nepřiměřeně zasáhli do Vašeho práva na nepřetržitou přítomnost osoby blízké nebo osoby Vámi určené, do Vašeho práva na ochranu zdraví a do Vašeho práva na ochranu soukromého života. Za toto jednání se Vám hluboce omlouváme.“

se zamítá.

II. Žalobkyně je povinna žalované na náhradě nákladů řízení částku 1 800 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Turzová.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou ke zdejšímu soudu dne 3.10.2022 domáhala po žalované ochraně osobnosti. Uvedla, že dne 19.5.2022 podstoupila u žalované vyšetření, na základě kterého byla na den 1.11.2022 naplánována její operace pupeční kýly. Vzhledem ke svému nepříznivému psychickému stavu, kdy se u ní po porodech objevila poporodní deprese, panická porucha a agorafobie projevující se mimo jiné jako strach ze situací, které jsou pro ni nové a těžko předvídatelné, rozhodla se žalobkyně pro přítomnost osoby blízké, která by jí byla oporou po dobu při uvádění do celkové anestezie a probouzení z ní, pomohla by jí se zvládnutím stresové situace i s případnou komunikací s personálem a hájením práv žalobkyně. Za tímto účelem žalobkyně opakovaně žádala žalovanou o vyjádření, zda bude doprovod osoby blízké na základě uvedených požadavků umožněn, s tím, že není nutný doprovod osoby blízké na operační sál, pokud dojde k usnutí žalobkyně na jiném místě. Osoba blízká byla ochotna projít potřebnou instruktáží a podvolit se nastavenému hygienickému režimu. Žalobkyně též presumovala, že přítomnost osoby blízké může napomoci i tím, že by za její přítomnosti stačilo menší množství jinak nutných sedativ. První žádost žalované učinila žalobkyně dne 23.5.2022, dne 23.6. a 19.7. odpověď urgovala. První relevantní odpověď obdržela dne 21.7.2022 telefonicky od MUDr. Klovové, podle které je nepřijatelné, aby byla jiná osoba na operačním sále, a to z důvodů hygienicko-epidemiologických, etických a z důvodu potřeby soustředění lékařů na práci. Možnost uvedení pacienta do celkové anestezie než na operačním sále možná není, neboť pouze na operačním sále je k dispozici anesteziologický přístroj. Jako jediná možnost bylo podání tzv. premedikace. K této možnosti je však žalobkyně skeptická, neboť v minulosti byla na několika uklidňujících sedativech závislá. Žalobkyně vyjmenovala právní předpisy, které žalovaná tímto přístupem porušuje, včetně čl. 7 odst. 2 Listiny o zákazu špatného zacházení, kdy dle jejího názoru není vyloučeno, aby i určitý způsob (ne)poskytnutí zdravotní péče vykazoval znaky zakázaného špatného (nelidského nebo ponižujícího) zacházení. Zdůraznila naopak výhody, které by přítomnost osoby blízké měla. Žalobkyně dále uvedla, že přítomnost doprovodu, a to dokonce na operační sál, řada zdravotnických zařízení dovoluje, uvedla nemocnice, které toto umožňují v případě císařského řezu. Nelze též přehlédnout, že žalovaná na operační sál pustila herce televizního seriálu. Nepříliš vhodný je případný argument žalované, že má pacient právo zvolit si poskytovatele zdravotních služeb, který by žádaný nepřetržitý kontakt umožnil, neboť žalobkyně si přeje, aby operace proběhla právě u žalované z důvodu vysoké odbornosti lékařů.
2. V žalobě žalobkyně nespécifikovala požadovanou omluvu s tím, že ji upřesní na základě doplnění skutkových tvrzení v závislosti na skutečném průběhu operačního zákroku plánovaného na den 1.11.2022 a porušení práv, od kterých se znění omluvy bude odvíjet.
3. V podání ze dne 13.12.2022 žalobkyně sdělila, že se rozhodla zákrok prozatím odložit, náhradní termín nebyl se žalovanou dohodnut.
4. Žalobkyně se proto po žalované domáhala omluvy ve znění „Vážená paní [redacted], tím, že jsme Vám během operačního zákroku pupeční kýly plánovaného na den 1.11.2022 neumožnili přítomnost vámi zvolené osoby při Vašem uvádění do celkové anestezie před tímto operačním zákrokem a při Vašem následném probuzení z celkové anestezie, jsme neoprávněně a nepřiměřeně zasáhli do Vašeho práva na nepřetržitou přítomnost osoby blízké nebo osoby Vámi určené, do Vašeho práva na ochranu zdraví a do Vašeho práva na ochranu soukromého života. Za toto jednání se Vám hluboce omlouváme.“
5. Žalovaná v následném vyjádření nárok žalobkyně zcela neuznala. Uvedla, že předmětný operační zákrok žalobkyně se neuskutečnil a v současné době není plánován. Současně žalobkyni nárok na přítomnost osoby blízké při úvodu do celkové anestezie a při probouzení z ní nesvědčí. Dle § 28 odst. 3 písm. e) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Turzová.

službách má pacient při poskytování zdravotních služeb právo na přítomnost osoby blízké nebo osoby určené pacientem, a to v souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem, a nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb. Vnitřním řádem žalované ve smyslu zákona o zdravotních službách se v souladu s čl. 4.1.4 Provozního řádu Fakultní nemocnice v Motole rozumí „Provozní řád FN Motol, provozní řády zdravotnických pracovišť a další interní opatření FN Motol“, kdy tímto interním opatřením je Organizační směrnice č. IOS_21/2009-5 – Zajištění hygienické a protiepidemické péče. Směrnice stanovuje soubor opatření vedoucích ke snížení rizika vzniku infekcí, kdy v bodě 7.2.2. přílohy č. 4 žalovaná vyloučila přítomnost osob v prostoru operačního sálu s výjimkou operační skupiny. S ustanoveními vnitřního řádu pak byla žalobkyně v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) zákona o zdravotních službách prokazatelně seznámena, když proti němu v žalobním návrhu (návrhu na nařízení předběžného opatření) brojí. Žalovaná o nemožnosti přítomnosti doprovodu pacienta na operačním sále informuje též prostřednictvím svých webových stránek. Důvody k tomuto přístupu jsou hygienicko-protiepidemické, provozní a společensko-etické. Úvod do celkové anestezie i probouzení z ní probíhá pouze na operačním sále, určitou možností je využití tzv. dospávacího pokoje, který je však integrální součástí operačního sálu se všemi pravidly jeho používání. Premedikace je podávána na lůžkovém oddělení, jedná se zpravidla o jednu tabletku tlumící úzkost. Argumentaci žalobkyně, že je do prostor operačních sálů umožněn přístup studentů, považuje žalovaná za nepřiléhavou, kdy toto je povolováno z důvodu jejich výuky, studenti jsou již během jejich teoretické výuky edukováni o hygienicko-epidemiologických rizicích operačních sálů a chování na operačních sálech. Nejedná se tedy o laickou veřejnost, ale o osoby připravující se na výkon povolání lékaře. Žalovaná dále odkázala na vyjádření Veřejného ochránce práv ve věci sp.zn. 321/2021-VOP BV, který konstatoval, že právo hospitalizovaného dítěte na nepřetržitou přítomnost rodiče neplatí absolutně (za všech okolností). Za jistých okolností tak může nad právem pacienta převážit jiný, důležitější zájem a právo pacienta může být omezeno i v důsledku charakteru poskytovaných zdravotních služeb, například na operačním sále.

6. Ze všech uvedených důvodů navrhla všechny žalovaná zamítnutí žaloby.
7. Soud provedl dokazování všemi listinami, které účastníci předložili (ust. § 120 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 129 odst. 1 o.s.ř.). Potřeba provedení důkazů dalších v řízení najevo nevyšla (ust. § 120 odst. 3 věta první o.s.ř.), na základě provedených důkazů měl soud dostatek podkladů pro rozhodnutí.
8. V řízení byl prokázán následující skutkový děj:
9. V rámci vyšetření dne 19.5.2022 byla žalobkyně objednána k operaci pupeční kýly na den 1.11.2022, nutná velmi pečlivá předoperační psychiatrická kompenzace (*prokázáno zprávou o ambulantním vyšetření ze dne 19.5.2022*).
10. Žalobkyně je v péči psychiatra od roku 2009 pro deprese, emočně nestabilní poruchu osobnosti, opakovaně hospitalizována v PL (*prokázáno posudkem o invaliditě ze dne 31.8.2022*).
11. Praktický lékař MUDr. ██████████ uvedl, že by bylo vhodné vzhledem k onemocnění a panickým atakám mít při úvodu do anestezie v blízkosti osobu blízkou (*prokázáno poukazem ze dne 23.5.2022*).
12. Dopisem ze dne 23.5.2022 požádala žalobkyně žalovanou o umožnění přítomnosti osoby blízké při úvodu do celkové anestezie při její operaci břišní kýly s termínem přijetí do nemocnice 31.10.2022, s tím, že trpí panickou poruchou a situace je pro ni velmi náročná (*prokázáno dopisem ze dne 23.5.2022, dodejkou*). Žalovaná tuto žádost zamítla, vysvětlila důvody zamítnutí (*prokázáno odpovědí ze dne 18.7.2022*).

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Turzová.

13. Dne 21.7.2022 se žalobkyně telefonicky obrátila na MUDr. Klovovou (dle textu primářku) se žádostí o schválení přítomnosti osoby blízké při úvodu do anestezie, MUDr. Klovová uvedla, že je to nepřípustné, aby byla jiná osoba na operačním sále, aby někdo stál vedle lékaře a nenechal ho v klidu pracovat, dále pacienta nelze uspat mimo operační sál, neboť je třeba ho uspat tam, kde mají anesteziologický přístroj, musí naprosto dodržovat zásady bezpečné anestezie, možností je podání premedikace (*prokázáno přepisem telefonického rozhovoru*).
14. Žalobkyně předmětnou operaci plánovanou na den 1.11.2022 zrušila, náhradní termín nebyl dohodnut (*prokázáno nespornými tvrzeními účastníků*).
15. Z důvodu bezpečí operačního sálu je stanoven počet osoba na sále „co nejméně, jen operační skupina“ (*prokázáno přílohou č. 4, 7.2.2 Prevence SSI, IOS_21/2009-5*).
16. O neumožnění přítomnosti doprovodu pacienta na operačním sále a o důvodech tohoto postupu je veřejnost informována na internetových stránkách žalované (*prokázáno zprávou Přítomnost doprovodu pacienta na operačním sále, www.fjmotol.cz*).
17. Centrální operační sály jsou uzavřené pracoviště, vstup je povolen pouze zaměstnancům s nepřenosnou aktivní čipovou kartou, studenti a stážisté vstupují pouze s osobou mající tuto kartu; vchází se vstupním filtrem, kde se vstupující převlékne do sálového prádla a vydezinfikuje si ruce, z filtru se vchází do čisté zóny operačních sálů a následně do sterilní zóny zahrnující mimo jiné vlastní operační sály; z důvodu výuky může být povolen přístup dalším osobám, max. dvěma, není dovoleno mimo jiné zbytečné přecházení ze sálu na sál apod.; v případě, že je někdo nucen výjimečně v zájmu nemocného vyjít v sálovém oblečení mimo prostor operačních sálů, vrací se zpět přes vstupní filtr, kde se znovu převlékne do čistého sálového oblečení, přezuje se do čisté sálové obuvi, vezme si novou ústenku a čepici, poranění nebo kontaminaci některého z členů operačního týmu je třeba okamžitě ošetřit a dezinfikovat (*prokázáno provozními pokyny, 1. Struktura COS-dospělí, včetně schématu*).
18. Provozní řád žalované byl schválen hygienickou stanicí hl.m. Prahy (*prokázáno rozhodnutím ze dne 31.11.2010*).
19. Studenti 1. Lékařské fakulty UK mají v prvním ročníku výuku anatomické pitvy, ve druhém ročníku prázdninovou praxi – základy péče o nemocné, v ročníku třetím chirurgickou propedeutiku (*prokázáno doporučeným studijním plánem*).
20. Ze zprávy o šetření Veřejného ochránce práv ze dne 28.6.2021 plyne, že byla řešena stížnost matky zastoupené spolkem Juno Moneta, z. s., které neumožnila nemocnice přítomnost na operačním sále s jejím nezletilým synem trpícím mimo jiné Downovým syndromem při uvedení dítěte do anestezie. Bylo konstatováno, že právo hospitalizovaného dítěte na nepřetržitou přítomnost rodiče neplatí absolutně (za všech okolností). Za jistých okolností tak může nad právem pacienta převážet jiný, důležitější zájem a právo pacienta může být omezeno i v důsledku charakteru poskytovaných zdravotních služeb, například na operačním sále. Mgr. Šimůnková si je vědoma důvodů, pro které nemocnice ve svém vnitřním řádu omezuje přítomnost zákonného zástupce na operačním sále, jedním z nich je i zajištění hygienických podmínek, které neumožňují nepřetržitou přítomnost rodiče u nezletilého dítěte (*prokázáno zprávou o šetření ze dne 28.6.2021*).
21. Nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce lze s ohledem na stavebně-technické a provozní omezení či epidemiologicko-hygienický režim omezit na operačním sále zejména v průběhu zákroku jako takového. ... doprovod dítěte na samotný operační sál zpravidla nevstupuje ... je vhodné, aby byly ve vnitřním řádu definovány výjimky umožňující přítomnost doprovodu alespoň pro případ úvodu do anestezie u dětí s mentálním či závažným smyslovým postižením, dětí se zvláštními potřebami, jako jsou například děti

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Turzová.

- zvýšeně úzkostné, děti s PAS či Downovým syndromem ... pokud poskytovatel ve vnitřním řádu umožňuje přítomnost doprovodu u dítěte při zahájení anesteziologické péče na operačním sále, pak ji může podmínit individuálním posouzením lékaře či odborné komise ... lékař poskytující anesteziologickou péči má vždy možnost v odůvodněných případech přítomnost doprovodu při poskytování anesteziologické péče odmítnout ... přítomnost doprovodu u dětí v rámci úvodu do anestezie nesmí vést ke snížení kvality a bezpečnosti poskytované anesteziologické nebo chirurgické péče (*prokázáno metodickým pokynem Ministerstva zdravotnictví ČR k přítomnosti zákonných zástupců a osob blízkých u dětí při poskytování zdravotních služeb ze dne 1.6.2023*).
22. Z článku *Mysák výjimečně povolen aneb Kdy jde dítě na operaci* ze dne 15.3.2022 plyne, že reportérka byla přítomna na operačním sále ORL Motol několika laryngoskopickým operacím malých dětí (*prokázáno citovaným článkem*).
 23. Žalobkyně je aktivní členkou facebookové skupiny „Podpořte mě v osvětě“ (Práva v nemocnici a AKTIVNÍ řešení stížností), na jednání soudu plánované na 26.9.2023 spolu se správkyní této skupiny a předsedkyní spolku Juno Moneta Petrou Langovou zvaly další členky skupiny s tím, že budou sdílet pozvánku (*prokázáno facebookovými zprávami na čl. 140-141 písmu*). Uvedená facebooková skupina se zabývá oficiálními stížnostmi a žalobami, nahrává na diktafon už při vstupu do budovy, skupina není určena pro lidi, kteří nejsou připraveni na pravdu, přiznání si, že s nimi a jejich dětmi především bylo krutě zacházeno (*prokázáno pravidly skupiny*).
 24. Z ostatních předložených důkazů soud nezjistil žádné informace relevantní pro toto řízení. Po zhodnocení všech provedených důkazů podle ust. § 132 o.s.ř., kdy soud hodnotil každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy potom v jejich vzájemné souvislosti, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
 25. Při posuzování merita věci soud postupoval podle ust. § 81 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, podle ust. 2956 a násl. občanského zákoník a podle ust. § 28 odst. 3 písm. e) bod 3 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách.
 26. Podle ust. § 81 odst. 1 občanského zákoníku chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen cítit svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.
 27. Podle ust. § 81 odst. 2 občanského zákoníku ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.
 28. Podle ust. § 82 odst. 1 občanského zákoníku člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
 29. Podle ust. § 2956 občanského zákoníku vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy.
 30. Podle ust. § 2951 odst. 2 občanského zákoníku nemajetková újma se odčiní přiměřeným zadostiučiněním. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy.
 31. Podle ust. § 28 odst. 3 písm. e) bod 3 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách pacient má při poskytování zdravotních služeb dále právo na přítomnost osoby blízké nebo osoby určené pacientem, a to v souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem, a nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb; to neplatí, jde-li o osoby

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Turzová.

- ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence; tím není dotčen § 47 odst. 1 písm. b).
32. Žalobkyně se v řízení po žalované domáhala poskytnutí omluvy za neumožnění přítomnosti osoby blízké či žalobkyni určené při operačním zákroku dne 1.11.2022.
 33. Předpokladem úspěšného uplatnění práva na ochranu osobnosti ve smyslu ust. § 81 a násl. občanského zákoníku je jednak to, že došlo k neoprávněnému zásahu, a jednak to, že tento zásah byl objektivně způsobilý přivodit újmu na právech chráněných zmíněnými zákonnými ustanoveními. Oba předpoklady musí být splněny zároveň, aby vznikl právní vztah, jehož obsahem je právo domáhat se ochrany podle ust. § 81 občanského zákoníku a povinnost soudem uložené sankce snášet. Přitom nikoliv každý zásah (zejména do práva na ochranu občanské či profesní cti) je objektivně způsobilý újmu vyvolat. Záleží mimo jiné na prostředí, v němž k zásahu došlo, na subjektu a objektu zásahu, na jeho obsahu, pokud spočíval ve skutkových tvrzeních, na intenzitě a na ostatních okolnostech, za nichž byl proveden.
 34. Obdobně jako omezení základního práva či svobody veřejnou mocí, tak i míra ochrany z její strany poskytnutá jednomu základnímu právu na úkor druhého, za situace, kdy se nacházejí ve vzájemné kolizi, musí s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu dostát požadavkům principu proporcionality a musí respektovat ústavní limity, vyjádřené v čl. 4 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod. V opačném případě by poskytnutí nepřiměřené ochrany či nadměrné preference jednomu základnímu právu fakticky představovalo zásah do druhého základního práva, nepřipustně omezující nebo zcela znemožňující jeho realizaci, v rozporu s principem zachování maxima z obou vzájemně si kolidujících základních práv. Není-li takové vyvažování možné, pak soud musí dát přednost tomu základnímu právu, v jehož prospěch svědčí obecná idea spravedlnosti (srov. nálezk Ústavního soudu I. ÚS 1737/08).
 35. O neoprávněný zásah do osobnosti člověka nepůjde mimo jiné tehdy, když bude zásah dovolen (resp. jeho možnost předpokládána) zákonem, avšak jen tehdy, pokud tak nebudou překročeny zákonem stanovené meze. Půjde o situace, kdy nad individuálními zájmy jednotlivých fyzických osob, do jejichž osobnosti je zasahováno, převládá závažnější, významnější a funkčně vyšší zvláštní veřejný zájem. Takový zásah do osobnostních práv však zůstává povoleným pouze za předpokladu, že se stal přiměřeným způsobem, a zároveň není-li v rozporu s takovými oprávněnými zájmy fyzické osoby, na kterých je třeba s ohledem na zajištění elementární úcty k důstojnosti její osobnosti za všech okolností bezpodmínečně trvat (např. zájem člověka na ochranu jeho intimní sféry apod.). Např. při střetu základního politického práva na informace a jejich šíření s právem na ochranu osobnosti a soukromého života, tedy základních práv, která stojí na stejné úrovni, je vždy nezbytné důsledně vážit, zda by jednomu právu nebyla nedůvodně dána přednost před právem druhým (viz NS 30 Cdo 1109/2005).
 36. Žalobkyně se v řízení domáhala omluvy za to, že jí žalovaná neumožnila účast osoby blízké či žalobkyni určené během operačního zákroku pupeční kýly plánovaného na den 1.11.2022. V rámci žalobního návrhu žalobkyně text požadované omluvy nevedla s tím, že jej upřesní na základě doplnění skutkových tvrzení v závislosti na skutečném průběhu operačního zákroku plánovaného na den 1.11.2022 a porušení práv, od kterých se bude znění omluvy odvíjet.
 37. Následně žalobkyně z vlastního rozhodnutí operační zákrok plánovaný na den 1.11.2022 zrušila, nový termín nebyl domluven.
 38. Z uvedeného plyne, že k zásahu do osobnostních práv žalobkyně dosud dojít nemohlo, neboť k operačnímu zákroku dne 1.11.2022, od kterého se odvíjí text požadované omluvy,

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Turzová.

nedošlo na základě rozhodnutí žalobkyně. Nelze tedy říct, jak tento operační zákrok probíhal, zda by u něj případně byla přítomnost osoby blízké či osoby žalobkyni určené povolena, zda by byla žalobkyni aplikována vhodná premedikace, zda by byla některá práva žalobkyně porušena. Za dané situace se podání žaloby o ochranu osobnosti jeví zcela nevhodným postupem. Pokud se žalobkyně v rámci tohoto řízení chtěla domoci umožnění přítomnosti osoby blízké na operačním sále při úvodu do anestezie a probouzení z ní, měl být podán zcela jiný typ žaloby. Pokud Městský soud v Praze usnesením ze dne 26.1.2023 uložil zdejšímu soudu znovu rozhodnout o návrhu žalobkyně na nařízení předběžného opatření týkajícího se v petitu výslovně operačního zákroku plánovaného na den 1.11.2022, je zjevné, že dával žalobkyni možnost na nastalou situaci procesně reagovat (neboť přirozeně nemůžeme „vrátit čas“), na což však žalobkyně absolutně nezareagovala.

39. Na tomto místě je třeba uvést, že na přítomnost osoby blízké při úvodu do anestezie a probouzení z ní není právní nárok. Dle metodického pokynu Ministerstva zdravotnictví ČR k přítomnosti zákonných zástupců a osob blízkých u dětí při poskytování zdravotních služeb ze dne 1.6.2023 (a tedy týkajících se přímo nezletilých dětí, kdy nelze předpokládat, že by osoby dospělé měly požívat větší míru ochrany těchto svých práv než nezletilé děti) lze nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce lze s ohledem na stavebně-technické a provozní omezení či epidemiologicko-hygienický režim omezit na operačním sále zejména v průběhu zákroku jako takového. Doprovod dítěte na samotný operační sál zpravidla nevstupuje, s tím, že je vhodné, aby byly ve vnitřním řádu definovány výjimky umožňující přítomnost doprovodu alespoň pro případ úvodu do anestezie u dětí s mentálním či závažným smyslovým postižením, dětí se zvláštními potřebami, jako jsou například děti zvýšeně úzkostné, děti s PAS či Downovým syndromem. Pokud poskytovatel ve vnitřním řádu umožňuje přítomnost doprovodu u dítěte při zahájení anesteziologické péče na operačním sále, pak ji může podmínit individuálním posouzením lékaře či odborné komise, lékař poskytující anesteziologickou péči má vždy možnost v odůvodněných případech přítomnost doprovodu při poskytování anesteziologické péče odmítnout. Přítomnost doprovodu u dětí v rámci úvodu do anestezie nesmí vést ke snížení kvality a bezpečnosti poskytované anesteziologické nebo chirurgické péče.
40. Z citovaného pokynu Ministerstva zdravotnictví ČR tedy plyne, že zdravotnická zařízení nemají automaticky povinnost umožnit přítomnost osoby blízké na operačním sále při úvodu do anestezie a probouzení z ní, pouze by bylo vhodné umožnit tuto přítomnost u dětí se zvláštními potřebami, i toto je však v individuálních případech na posouzení lékaře či odborné komise. Jinak řečeno přítomnost osoby blízké na operačním sále má být výjimkou, nikoli pravidlem. V tomtéž duchu hovoří i zpráva veřejného ochránce práv ze dne 28.6.2021, stejně tak zákon o zdravotních službách v ust. § 28 odst. 3 písm. e) bod 3 uvádí, že přítomnost osoby blízké je možná pouze v souladu s mimo jiné vnitřním řádem, a zejména nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb, kdy žalovaná dostatečně doložila a vysvětlila, že s ohledem na systém centrálních operačních sálů by poskytování zdravotních služeb jiným pacientům podstupujícím například i onkologické operační výkony, transplantace plic, operace v srdeční oblasti být mohlo.
41. Soud se s těmito závěry plně ztotožňuje, kdy při střetu práva na přítomnost osoby blízké a práva na neohrožení života a zdraví pacienta, tedy hodnot nejvyšších, nemůže právo prve jmenované automaticky obstát. Aktivistický přístup prezentovaný spolkem Juno Moneta zcela není na místě.
42. Pouze pro úplnost se soud vyjadřuje k dalším provedeným důkazům tak, že přítomnost herců na operačním sále (viz článek na čl. 12 spisu) byla v roce 2010 a herci byli za sklem, přítomnost reportérky na operačním sále (č.l. 132 a násl. spisu) byla u operací laparoskopických, tj. bez otevření operační rány, u kterých žalovaná při úvodu do anestezie přítomnost osoby blízké běžně umožňuje. Toto je soudu, žalované a právní zástupkyni

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Turzová.

žalobkyně známo z řízení vedeného zdejším soudem pod sp.zn. 10 C 30/2022. Z téhož řízení je známo, že přítomnost otce u porodu císařským řezem u žalované probíhá za sklem, tedy nikoli přímo na operačním sále, přitom je nutno odkázat na náleze Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 3319/22 konstatující, že „Narození dítěte je totiž bezesporu velmi významným, ne-li dokonce tím nejvýznamnějším okamžikem rodinného života, jehož společné prožití je s to posílit vzájemná a společná pouta mezi matkou, otcem a dítětem“. Stejný závěr o operaci pupeční kýly učinit nelze, argumentace žalobkyně ohledně možnosti přítomnosti otce u porodu císařským řezem je tedy lichá. Pokud žalobkyně doložila fotografie a video sebe a Petry Langové (což sama uvedla) z operačního sálu při porodu dvojčat, učinila tak až 19.9.2023, tedy týden před jednáním soudu (ač k porodu došlo již v únoru 2023), žalovaná uvedla, že z tohoto důvodu neměla možnost zjistit konkrétní aspekty této události, proto soud i z důvodu nadbytečnosti k těmto důkazům nepřihlédl, stejně jako k související informaci o rekonstrukci porodního sálu. K možnostem vstupu studentů medicíny do prostor operačních sálů se žalovaná podrobně vyjádřila, popsala, kdy a za jakých podmínek je jim vstup umožněn, přičemž soud nadále považuje srovnávání přítomnosti na operačním sále osoby blízké versus studenta medicíny, který se zde nutně musí připravovat na své budoucí povolání, za zcela irelevantní.

43. Soud tedy na základě shora uvedeného uzavírá, že k zásahu do osobnostních práv žalobkyně nedošlo, neboť nedošlo ani k předmětnému operačnímu zákroku, nadto na přítomnost osoby blízké či žalobkyni určené na operačním sále při úvodu do anestezie či probouzení z ní mimo jiné dle metodického pokynu Ministerstva zdravotnictví či zprávy veřejného ochránce práv není právní nárok.
44. Ze všech uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba je v plném rozsahu nedůvodná, a proto ji zamítl.
45. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. Procesně zcela úspěšně žalované přiznal náhradu nákladů řízení spočívající v 6 náhradách hotových výdajů po 300 Kč podle ust. § 1 odst. 3 písm. a), b) c) (vyjádření ze dne 9.3.2023, ze dne 15.6.2023, 2x příprava jednání a 2x účast na jednání soudu ve dnech 20.6.2023 a 26.9.2023) ve spojení s ust. § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb., celkem tedy náklady řízení ve výši 1 800 Kč, které byly přiznány v obecné pariční lhůtě (ust. § 160 odst. 1 věta před středníkem o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinný dobrovolně povinnost uloženou mu vykonatelným rozhodnutím, může se oprávněný domáhat soudního výkonu rozhodnutí.

Praha 26. září 2023

Mgr. Eva Harmachová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Turzová.